

Familiehuse får sårbare unge mødre i uddannelse og beskæftigelse

Helhedsorienterede indsatser rettet mod unge, sårbare nye mødre, som står uden for arbejdsmarkedet og uden uddannelse, hjælper kvinderne ind i beskæftigelse og ind i uddannelsessystemet.

Det viser en ny rapport, som forskere fra Rockwool Fondens Forskningsenhed og Stockholms Universitet står bag.

Forskerne har undersøgt tre forskellige familieorienterede indsatser målrettet nybagte mødre. Høje-Taastrup og Esbjerg Kommuner blev i 2011 tildelt satspuljemidler under Socialstyrelsen til, sammen med Mødrehjælpen, at igangsætte projekt *Familiens Hus* i de to kommuner. Samtidig blev lignende indsatser påbegyndt i Vesthimmerland og Fredericia Kommuner på kommunernes eget initiativ.

Positive effekter af indsatserne

Analysen finder positive effekter af indsatserne på både uddannelse og beskæftigelse. Sammenlignet med en tilsvarende gruppe mødre havde mødrene fra Fredericia og Vesthimmerland 14 procentpoints højere sandsynlighed for at være beskæftiget, 13-24 måneder efter de blev mødre. De havde også en lavere sandsynlighed på samme niveau for at være på kontanthjælp, og deres sandsynlighed for at være under uddannelse steg med 1,5 procentpoint.

Mødrene, med mulighed for at deltage i husene i Høje-Taastrup og Esbjerg, oplevede ikke ændringer i deres beskæftigelse. Til gengæld oplevede de en fremgang i sandsynligheden for at være under uddannelse på 3,8 procentpoint sammenlignet med mødre, der ikke deltog i et familiehus.

Forskerne har også undersøgt, hvordan deltagelse i husene påvirker mødrenes tro på deres egne evner som mor, deres selvtillid og deres oplevelser af børnenes udvikling. Her finder forskerne ikke de store effekter, omend de deltagende mødre oplever en fremgang i troen på deres evner som mor.

Om projekterne

Inspireret af Mødrehjælpen's "Projekt I Gang", samlede Høje-Taastrup og Esbjerg Kommune i 2012 en række af deres eksisterende tilbud til alle gravide og nybagte mødre under ét tag i Familiens Hus. Samtidigt blev sårbare mødre under 26, som stod uden for arbejdsmarkedet og var uden en kompetencegivende eller studieforberedende uddannelse, tilbudt mere specialiserede forløb. Husene blev finansieret med satspuljemidler samt af kommunerne selv. Mødrehjælpen deltog som en ligeværdig partner i husene og bidrog til drift og med erfaring fra tidligere lignende projekter.

To andre projekter evalueres også. "Unge mødre – bryder grænser i Fredericia" og "Forældrehuset" implementeret i henholdsvis Fredericia og Vesthimmerland Kommune. Disse indsatser er opstået uafhængigt af ovennævnte samarbejde om Familiens Hus, men minder i store træk om denne indsats, idet de også er inspireret af Mødrehjælpen's "Projekt I Gang". I Fredericia og Vesthimmerland var fokus specifikt på at få sårbare unge mødre ind i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet.

Alle huse har en koordinerende rolle mellem brugerne og relevante myndighedspersoner og kan yde bistand i sager mellem myndigheder og brugere. De har samtidig til formål at introducere brugerne til relevante institutioner uden for huset, såsom daginstitutioner, uddannelsesinstitutioner, offentlige fritidstilbud og erhvervslivet. Som noget helt afgørende har ingen af indsatserne og deres medarbejdere dog besluttet myndighedsbeføjelser, hvilket på den ene side hæmmer medarbejdernes handlemuligheder i forhold til en konkret bruger, men på den anden side tjener det vigtige og overordnede formål at øge tilliden mellem medarbejdere og brugere.

Det skal bemærkes, at vi, på grund af databegrænsninger, ikke har kunnet medtage hele indsatsens målgruppe i analyserne (deltagende mødre, som har født efter 31. december 2013), og ikke har kunnet belyse langtidseffekterne af indsatsen. På den baggrund vil vi, i slutningen af 2017, komme med en opfølgende evaluering af indsatsen, hvor disse mødre inkluderes i analyserne, og hvor vi vil belyse langtidseffekter.

Projekt Familiens Hus får sårbare unge mødre i uddannelse

Siden 2012 har Familiens Hus i Høje-Taastrup og Esbjerg hjulpet unge mødre uden uddannelse med at komme ind i uddannelsessystemet.

Det viser en ny rapport fra Rockwool Fondens Forskningsenhed. Forskerne har undersøgt uddannelsesaktivitet efter endt barsel blandt nye mødre fra de to kommuner og sammenlignet dem med mødre fra samme kommune, som fødte inden projektet startede, og desuden med en sammenlignelig gruppe af mødre fra resten af Danmark. Året efter fødslen havde de mødre, der blev tilbudt at komme i Familiens Hus, 3,8 procentpoint højere sandsynlighed for at være indskrevne på en uddannelse og modtage SU end andre sammenlignelige mødre.

Forskerne analyserer også to lignende indsatser i Fredericia og Vesthimmerland, som er specifikt rettet mod sårbare unge mødre. Blandt målgruppen her finder forskerne en stigning i uddannelsesaktiviteten på 1,6 procentpoint.

Eksisterende udvikling forstærkes

Både mødrene i kontrolgruppen og mødre fra kommunerne med familiehuse øger deres uddannelsesaktivitet, efter de bliver mødre i den pågældende periode. Mødrene i kommuner med familiehuse øger dog deres aktivitet mere end mødrene fra kontrolgruppen.

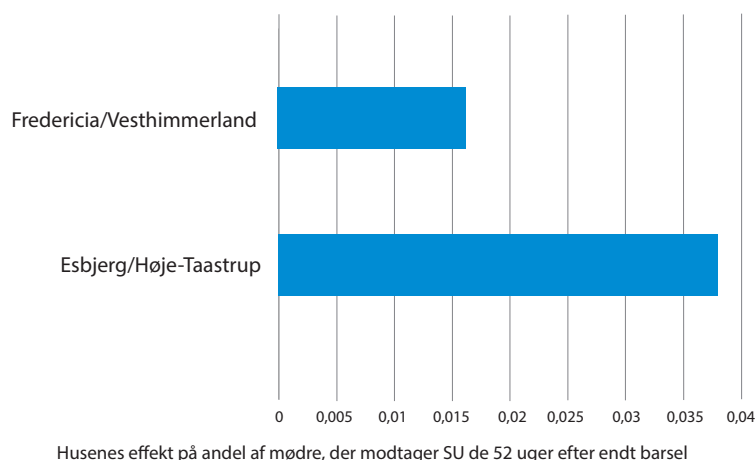
”Tidligere forskning har vist, at det at blive mor i sig selv kan få sårbare unge kvinder til at øge deres beskæftigelse og uddannelsestilbøjelighed. Vores analyse viser, at familiehuse kan forstærke den udvikling, i hvert fald på uddannelsesområdet,” siger seniorforsker i Rockwool Fondens Forskningsenhed Signe Hald Andersen.

Familiens Hus i partnerskab med Mødrehjælpen

Familiens Hus i Høje-Taastrup og Esbjerg er opstået som et samarbejde mellem Socialstyrelsen, Esbjerg og Høje-Taastrup Kommune og Mødrehjælpen og er finansieret af satspuljemidler. Projektet tager udgangspunkt i en række erfaringer, som Mødrehjælpen har gjort gennem et lignende projekt, som organisationen har gennemført i privat regi (Projekt I Gang). Familiens Hus rummer både et generelt tilbud til alle mødre i målgruppen og et specialiseret tilbud til sårbare mødre (defineret ved deres svage arbejdsmarkedstilknytning og lave uddannelsesniveau). Civilsamfundet er repræsenteret som en ligeværdig partner i husene i kraft af Mødrehjælpens forpligtende engagement i driften af indsatsen. Finansieringen af projektet blev betinget af, at Rockwool Fondens Forskningsenhed indvilligede i at evaluere projektet ved bevillingens ophør.

FIGUR 1

Effekten af indsatserne i Fredericia/Vesthimmerland og Esbjerg/Høje-Taastrup på unge mødres sandsynlighed for at være indskrevne på en uddannelse og modtage SU i hver af de 52 uger efter endt barsel

Note: Begge søljer er signifikant forskellige fra 0.

KILDE: ROCKWOOL FONDENS FORSKNINGSENHED

Søjlerne angiver effekten på det ugentlige gennemsnit af mødre, der modtager SU fra uge 53 til uge 104, efter de har født. Der er kontrolleret for mødrenes baggrund og alder, og udviklingen er sammenlignet med en gruppe lignende mødre fra andre kommuner og med udviklingen blandt mødre i indsatskommunerne i årene inden, man indførte familiehuse.

Fokuseret indsats får sårbare unge mødre ind på arbejdsmarkedet

Fokuseret indsats rettet mod de mest sårbare mødre i Vesthimmerland og Fredericia øger mødrenes beskæftigelse efter endt barsel. Samtidig falder deres risiko for at være på kontanthjælp.

En analyse udført af Rockwool Fondens Forskningsenhed viser, at unge mødre, med mulighed for at deltage i familiehuse i Fredericia og Vesthimmerland, er mere tilbøjelige til at være i beskæftigelse i året efter endt barsel i sammenligning med en kontrolgruppe. Deres beskæftigelsesandsynlighed stiger med 14 procentpoint. Husenes indsatser i begge kommuner er udelukkende rettet mod sårbare unge gravide og nye mødre.

Fra kontanthjælp til beskæftigelse

Samtidig med at mødrenes beskæftigelse stiger, falder deres risiko for at modtage

kontanthjælp tilsvarende med 14 procentpoint. ”Vi kan ikke præcist se, om de mødre, der ophører med at modtage kontanthjælp, er de samme, som i stedet kommer i beskæftigelse. Det er dog slående, at andelen, der ophører med at modtage kontanthjælp, er af samme størrelse som andelen, der kommer i beskæftigelse,” siger forsker Peter Fallesen.

Kommunalt fokus på sårbare mødre

Modsat projekt Familiens Hus i Esbjerg og Høje-Taastrup er husene i Vesthimmerland og Fredericia drevet fuldstændig i kommunalt regi som et metodeudviklingsprojekt med støtte fra Socialstyrelsen. Derudover er fokus i projekterne i Vesthimmerland og Fredericia kun på sårbare mødre, modsat det mere generelle fokus i projekterne i Esbjerg og Høje-Taastrup.

Få ændringer af personlige kompetencer hos mødre, der er brugere af familiehuse

Der kan ikke spores de store ændringer i unge sårbare mødres kompetencer og selvtilid efter deltagelse i familiehuse, selvom husene øger beskæftigelsen og uddannelsesaktiviteten blandt mødre med mulighed for at deltage. Mødrene oplever dog en lille fremgang i troen på deres egne evner som mor.

Det viser en analyse fra Rockwool Fondens Forskningsenhed, som har foretaget en række spørgeskemaundersøgelser blandt sårbare mødre, der deltager i familiehusprojekter i fire danske kommuner, samt en kontrolgruppe af lignende mødre fra andre kommuner. Forskerne har anvendt en række skalaer for personlighed og selvtilid til at undersøge mødrenes udvikling. Undersøgelsen har også spurgt ind til hvem, der fortalte mødrene om projektet, og hvad mødrene håber at få ud af projektet.

Øget tro på egne evner som mor

På et område finder rapporten, at mødrene, der kommer i husene, oplever en mere positiv udvikling end kontrolgruppen: Ef-

ter deres forløb i husene, har mødrene oplevet en stigende tiltro til deres evner som mor, som kontrolgruppen ikke oplevede.

”Over halvdelen af de deltagende mødre siger, at de håber, at deres deltagelse i husene kan give dem bedre viden om at være mor. Det virker som om, at de får det ønske opfyldt,” siger seniorforsker Signe Hald Andersen.

Sundhedspersonale er vigtige gatekeepere

Når man spørger de deltagende mødre om, hvor de først hørte om familiehuse, tegner der sig et entydigt billede: Mere end 70 procent har hørt om husene igennem deres jordmoder, sundhedsplejersken eller deres læge. ”Vi ved fra andre studier, at for eksempel sundhedsplejerskerne når ud til mere end 99 procent af alle nye mødre, og at mødrene generelt har stor tillid til dem. Derfor står sundhedsplejerskerne og andre sundhedsmedarbejdere i en unik position til at sørge for, at mødre bliver informeret om tiltag såsom familiehuse,” siger Signe Hald Andersen.

Undersøgelsens publicering:

Peter Fallesen og Signe Hald Andersen: *Evaluering af projekt Familiens hus' indvirkning på unge mødres beskæftigelse, uddannelsesaktivitet og selvoplevede kompetencer*. Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Rockwool Fondens Forskningsenhed. Nyhedsbrev (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning i Enheden.

Nyhedsbrevet er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Du kan se andre af udgivelserne fra Rockwool Fondens Forskningsenhed på adressen rff.dk